

Sønderjylland og de ekstraordinære Forhold, vi har haft under Krigsaarene, maa lade sig foranledige til at fravige en Regel, der efter min Mening ikke kan undværes under ordinære Forhold, saa længe Forretningernes Fordeling er, saaledes som den er.

Den højtærede Indenrigsminister nævnedes, at Kravet om Eksamen var noget, der stammede fra gammel Tid. Jeg maa da oplyse, at netop dette Lovforslag betyder en Tilbagevenden til noget gammelt. Man havde nemlig i gammel Tid den ganske forkastelige Ordning, at Lensgreverne var Amtmænd, idet de paa deres Godser udøvede Amtmandsmyndighed, skønt de ikke havde juridisk Kundskab, ja, de blev endog beskikket som Politidommere. Man hjalp sig imidlertid, som man bedst kunde. Efterhaanden kom man dog til den Anskuelse, at Staten maatte have en Garanti for, at de Folk, hvem disse Embeder blev betroet, virkelig havde de Kundskaber, som maatte kræves, og derved kom man ind paa Eksamensbetingelserne. Jeg tror ikke, den højtærede Indenrigsminister og jeg er saa uenige om, hvad en Eksamen betyder, som det kunde se ud til. Jeg lægger ikke saa overdreven stor Vægt paa en Eksamen; ogsaa jeg lægger mest Vægt paa Manden og hans Personlighed, hans medfødte og tilegnede Arbejdsdygtighed og Energi, men jeg mener rigtignok, at det vilde være et betydeligt Tilbageskridt at give en almindelig Regel som den, Indenrigsministeren her har foreslaaet.

Det glædede mig, at den højtærede Indenrigsminister anerkendte, at vore nuværende Amtmænd har gjort et meget godt og betydningsfuldt Arbejde. Derimod mente Ministeren ikke, at Amtmændene betød noget som juridiske Støtter for Ministeriet, fordi Ministeriet havde saa udmærkede Jurister indenfor den røde Bygning, at det nok kunde undvære Amtmændenes juridiske Skøn. Jeg vil dog tillade mig at mene, at den Omstændighed, at en juridisk skolet Embedsmand kommer ud iblandt Befolkningen og praktisk faar at gøre paa første Haand med de Sager, som Juraen angaar — Juraen er jo først og fremmest en praktisk Videnskab —, det gør ham i mange Tilfælde mere skikket til at fælde det juridiske Skøn, end de Folk er, som sidder indenfor den røde Bygning. Disse kan være uhyre fortræffelige, og det er ogsaa mange af dem; men den Skole, som en Amtmand faar ude i det praktiske Liv, er ganske overordentlig værdifuld, ogsaa naar han skal støtte Ministeriet i Afgørelsen af juridiske Spørgsmaal. Det enkelte Forhold, den højtærede

Indenrigsminister fremhæver i Bemærkningerne til Lovforslaget, at en Amtmand i sjældne Tilfælde kan komme til at sidde i gejstlige Retter — dette gælder Stiftamtmandene, og derfor lades de her ude af Betragtning —, er af saa ringe Betydning i Sammenligning med de praktiske Eksempler, jeg har anført paa Forhold af juridisk Natur, som en Amtmand kan faa med at gøre, at jeg, hvis der kun var Tale om dette særlige Spørgsmaal, saamænd gerne skulde have slaaet en Strøg over det; thi det er dog overordentlig sjældent, at en Amtmand kommer til at sidde i gejstlige Retter.

Der er overordentlig store saglige Betænkkeligheder overfor dette Forslag. Selvfølgelig skal man ved Behandlingen her ikke se Sagen ud fra Juristernes Synspunkt, men ud fra Hensynet til Befolkningen; men jeg vover den Paastand, at man ved at borttage den Garanti, der ligger i, at den Mand, som skal være Amtmand, skal have bestaaet juridisk Eksamen, handler i høj Grad imod Befolkningens Interesse; man svækker Retsikkerheden og Kontrollen med Lovenes Overholdelse. Hvad hjælper det, at vi her paa Rigsdagen sidder og laver den ene mere eller mindre vellykkede Lov efter den anden, naar de Embedsmænd, som skal føre Lovene ud i Livet, ikke gør det paa fyldestgørende Maade? Og Chancen herfor vil ikke blive forøget ved, at man formindsker Kravet til dem om Kendskab til de Love, som de har med at gøre. Jeg frygter, at man, ved at gaa ad den her foreslaaede Vej, let skal komme ud i det diletantmæssige.

H. P. Hansen (Sorø Amts 3die Valgkreds): Det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller) udtalte, at han saa paa denne Sag ud fra Befolkningens Synspunkt. Det var heldigt, at det ærede Medlem udtalte det, thi af de Taler, han har holdt her, har jeg faaet den modsatte Opfattelse. Jeg har forstaaet, at det ærede Medlem saa paa denne Sag ud fra Juristernes Interesse, og i og for sig er der intet unaturligt deri, da det ærede Medlem netop har til Opgave at uddanne Folk til Jurister.

Naar det ærede Medlem udtalte, at det var nødvendigt at have juridisk uddannede Amtmænd, blandt andet for at fortolke Lovene, og henviste til Dyrtidslovene og lignende, vil jeg gerne sige: Er det da ikke Opgaven for Rigsdagen at give Lovene en saadan Form, at andre end Jurister kan forstaa dem? Man kan jo ikke have Jurister overalt, hvor disse Love skal fortolkes. Det maa være Hovedopgaven for Juristerne at søge at faa Lovene paa Rigsdagen formet